

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **D. D.**, zastoupen Mgr. Lilianou Balašovou Vochalovou, advokátkou se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2007, č. j. 2 Az 6/2007 – 40,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2007, č. j. 2 Az 6/2007 – 40, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným usnesením ze dne 25. 10. 2007, č. j. 2 Az 6/2007 - 40, zastavil řízení o žalobě D. D. proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 8. 1. 2007, č. j. OAM-6/LE-05-07-2007, jímž byla zamítnuta žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Městský soud při svém rozhodování vyšel ze sdělení Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí ze dne 9. 5. 2007, v němž je uvedeno, že žalobce je na dlouhodobém opuštění pobytového střediska na adrese S. 4, N. L., B. Jelikož však městský soud následně zjistil z vyžádaného sdělení Policie České republiky ze dne 6. 9. 2007, že žalobce na této adrese není znám, řízení o žalobě zastavil podle ustanovení § 33 písm. b) a e) zákona o azylu a rozhodl o nákladech řízení.

Proti tomuto usnesení městského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opřel o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel především namítl, že po celou dobu řízení byl ubytován v pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí a že toto středisko bylo po celou tuto dobu místem jeho hlášeného pobytu ve smyslu ustanovení § 77 odst. 1 zákona o azylu. Nesouhlasí ani se závěrem městského soudu, že pobytové středisko opustil svévolně, neboť se přechodně zdržoval (na tzv. propustce) na uvedené adrese v B. a zcela pravidelně a v souladu s režimem pobytového střediska se vracel prodlužovat průkaz o pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Domnívá se proto, že městský soud napadeným rozhodnutím porušil ústavně zaručené právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a porušení tohoto práva spatřuje především ve skutečnosti, že postupem městského soudu byla odepřena spravedlnost. Opuštění pobytového střediska na základě propustky nemůže být důvodem pro odepření přístupu k soudu. Z těchto důvodů proto navrhl. aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení městského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně požádal i o ustanovení zástupce k ochraně svých práv v řízení o kasační stížnosti.

Žalované Ministerstvo vnitra ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 7. 12. 2007 popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že městský soud postupoval a rozhodoval zcela v souladu se zákonem a zároveň neshledává důvodnou ani námitku týkající se postupu při doručování. Žalovaný správní orgán proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro její neopodstatněnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal procesní předpoklady věcného projednání kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že tomuto postupu nic nebrání. Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou k jejímu podání. Stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, a jsou tedy splněny všechny zákonné podmínky povinného zastoupení stěžovatele v tomto řízení, které jsou uvedeny v ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost byla stěžovatelem podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a svým obsahem míří na kasační důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů proto shledal kasační stížnost jako přípustnou.

Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39. Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti) je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je –kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor

k určitému typu případů či právních otázek. O přijatelnou kasační stížnost se podle již citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu může jednat i tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat i tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu a b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení městského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a jelikož i sám shledal vadu uvedenou v ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. (vada řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé), k níž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, dospěl k závěru, že napadené usnesení městského soudu je třeba zrušit, a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ze soudního a správního spisu vyplývá, že městský soud přípisem ze dne 2. 2. 2007 požádal Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie o sdělení pobytu žadatele o azyl, přičemž uvedl poslední známou adresu pobytu žadatele: Přijímací středisko Praha – Ruzyně. Policie České republiky sdělila městskému soudu přípisem ze dne 30. 3. 2007, že stěžovatel má uděleno vízum platné do 15. 4. 2007, a že poslední adresa podle dostupných informací je od 19. 3. 2007 Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, Kostelec nad Orlicí. Městský soud se proto posléze obrátil na Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí s dotazem, zda se stěžovatel v tomto středisku zdržuje, a v případě, že nikoliv, zda je pobyt stěžovatele znám. Správa uprchlických zařízení, Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí přípisem ze dne 9. 5. 2007 městskému soudu sdělila, že stěžovatel je v evidenci tohoto střediska a že se zdržuje na dlouhodobém opuštění na adrese S. 4, N. L., B.; předpokládaný návrat stěžovatele zpět do pobytového střediska je pak dne 28. 5. 2007. Městský soud proto přípisem ze dne 13. 8. 2007 požádal Městské oddělení Policie České republiky o prošetření pobytu stěžovatele na adrese S. 4, N. L., B., které přípisem ze dne 6. 9. 2007 městskému soudu sdělilo, že správce domu D. D. nezná a ani neví o tom, že by na této adrese bydlel. Městský soud na to usnesením ze dne 24. 9. 2007, č. j. 2 Az 6/2007 – 37, ustanovil stěžovateli opatrovníkem Organizaci pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Veletržní 24, Praha 7. V odůvodnění tohoto rozhodnutí městský soud uvedl, že se mu nepodařilo ani ve spolupráci s orgány Ministerstva vnitra, Policie České republiky a Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí vypátrat místo současného pobytu stěžovatele, který svévolně opustil Pobytové středisko Seč bez udání nové adresy, a proto musel nepřítomnému žalobci ustanovit opatrovníka. Usnesením ze dne 30. 4. 2008 pak městský soud ustanovil stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti zástupkyni Mgr. Lilianu Balašovou-Vochalovou, advokátku se sídlem Praha 2, nám. I. P. Pavlova 3. Městský soud řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí zastavil podle ustanovení § 33 písm. b) a e) zákona o azylu, tedy z důvodu, že nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a že se žadatel nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

Podle ustanovení § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Podle písm. e) téhož

ustanovení soud řízení zastaví také v případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že se městský soud dopustil při zjišťování místa pobytu stěžovatele a následném doručování písemností pochybení, jež mělo zásadní vliv na zákonnost napadeného usnesení o zastavení řízení. Ze sdělení Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí ze dne 9. 5. 2007 je zřejmé, že se stěžovatel zdržoval mimo toto pobytové středisko zcela legálně a že dlouhodobé opuštění pobytového zařízení (tzv. propustka) bylo povoleno až do 28. 5. 2007. Z toho vyplývá, že teprve od 29. 5. 2007 se měl stěžovatel opět zdržovat v prostorách pobytového střediska Kostelec nad Orlicí nebo nahlásit novou adresu dočasného pobytu. Městský soud však tento fakt nevzal na zřetel a až dne 13. 8. 2007 požádal Policii České republiky o prošetření pobytu stěžovatele ale na adrese, na které se měl zdržovat v rámci tzv. propustky, tedy do 28. 5. 2007. V důsledku této nedůslednosti tedy policie pátrala bezvýsledně na adrese, na které se však stěžovatel již přes tři měsíce nezdržoval. Městský soud však dále nekontaktoval Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí, kde se dle všech okolností měl stěžovatel již zdržovat, poté rozhodl o ustanovení opatrovníka a následně řízení o žalobě stěžovatele zastavil podle ustanovení § 33 písm. b) a e) zákona o azylu. Městský soud tedy v napadeném usnesení o zastavení řízení chybně vyšel ze sdělení Policie České republiky ze dne 6. 9. 2007, které se však již týkalo neaktuálně adresy S. 4, N. L., B., a proto nepřineslo žádné relevantní skutečnosti týkající se skutečného místa pobytu stěžovatele, jež v té době měl již být od 29. 5. 2007 zpět v uvedeném pobytovém středisku. Nejvyšší správní soud proto shledal důvodnou kasační námitku stěžovatele, který namítl neopodstatněné rozhodnutí o zastavení řízení v důsledku vady řízení, jež měla vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud je nadto nucen městskému soudu vytknout i to, že se ani nepokusil stěžovateli doručit poučení účastníků a výzvu podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., jež je v soudním spise založena na čl. 12. Poučení o právech a povinnostech účastníků tak obdržel pouze žalovaný správní orgán, čímž rovněž došlo k porušení základních procesních práv stěžovatele.

Městský soud tak zatížil soudní řízení vadou, jež měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, neboť v důsledku pochybení soudu byl stěžovateli odepřen přístup k soudu.

Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo než napadené usnesení městského soudu zrušit z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Samotnou hmotněprávní podstatou věci se Nejvyšší správní soud nezabýval a ani zabývat nemohl, neboť k tomu by mohl přistoupit až poté, co by ve věci proběhlo procesně bezvadné řízení před městským soudem.

V dalším řízení bude na městském soudu, aby stěžovateli doručil řádné poučení o jeho právech a povinnostech a výzvu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s., a dále, aby se věcně zabýval stěžovatelovými žalobními námitkami a vydal rozhodnutí v souladu s platnými právními předpisy.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu, a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

V novém rozhodnutí městský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. září 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu